

WESTFRIESLAND

Beschermd Thuis (BT) en Beschermd Wonen (BW), versie 3.0

Wat is Beschermd Thuis?

Het doel is om inwoners zo veel mogelijk van passende ondersteuning te voorzien in hun eigen thuissituatie in plaats van in een verblijfsinstelling. BT is daarmee een tussenvorm tussen BW en een maatwerkvoorziening van de Wmo. Met BT wordt bij mensen thuis bescherming en veiligheid geboden. Er is een bepaalde mate van toezicht en (on)geplande ondersteuning binnen 30 minuten en 24/7 beschikbaar. BT kan ook worden ingezet ter overbrugging naar een passende en beschikbare BW plek. Binnen een arrangement BT kan naast toezicht en individuele begeleiding ook dagbesteding, persoonlijke verzorging en/of huishoudelijke ondersteuning worden geboden.

Wat is Beschermd Wonen?

Bij BW wordt bescherming en veiligheid geboden in de context (van een accommodatie) van een instelling en als zelfstandig wonen niet meer gaat. Vanuit een breed scala aan woonvormen wordt aangesloten op iemands specifieke ondersteuningsbehoeften. Gemene deler is dat inwoners die hier gebruik van maken een mate van toezicht en (on)geplande ondersteuning nodig hebben die binnen 5 minuten en 24/7 geboden kan worden. Binnen een arrangement BW kan naast verblijf, toezicht en individuele begeleiding ook dagbesteding, persoonlijke verzorging, verpleging en/of huishoudelijke ondersteuning worden geboden.

Binnen BW is herstelgericht werken het uitgangspunt. De noodzaak tot verblijf, toezicht en ondersteuning in een beschermde woonzetting is in principe van tijdelijke aard. Vaak gaat het dan om enkele jaren, maar soms duurt herstel van zelfstandigheid langer.

Tot slot is BW in sommige gevallen, en anders dan voor andere Wmo-voorzieningen geldt, ook toegankelijk voor inwoners die (nog) niet in Westfriesland wonen. Of dit het geval is hangt af van de situatie en of die voldoet aan de voorwaarden voor landelijke toegankelijkheid.

Belangrijk is dat er altijd door de lokale toegang een gesprek plaatsvindt met de inwoner en een perspectiefplan wordt opgesteld. Na de inzet van (een voorliggende) Wmo voorziening (ambulante begeleiding, dagbesteding, HO) kan er een aanvraag BT-BW worden gedaan. De motivatie voor de aanvraag wordt opgenomen in het perspectiefplan. Er kan altijd worden overlegd met de medewerkers van de toegang Beschermd wonen via e-mail of telefonisch.

Medewerkers BW/BT:

Anne Lieke Sneeboer, maandag, dinsdag en donderdag, vanaf 1 mei 2021

Marscha Weinreder, maandag t/m donderdag aanwezig

e-mail: beschermdwonen@hoorn.nl

Werkproces aanvraag BT en BW

Een Wmo-voorziening vanuit de arrangementen die lokale teams beschikken is altijd voorliggend aan BT/BW. Pas als na evaluatie van de resultaten en doelen is gebleken dat deze ontoereikend is, verwijzen lokale teams door naar de regionale toegang BT/BW.

LET OP: Onderstaande processtappen zijn niet van toepassing op verlengingen en/of mutaties BT/BW. Deze lopen altijd direct via een medewerker van BT/BW zonder betrokkenheid van lokale toegangsmedewerkers.

Inzet voorliggende ondersteuning

1. Medewerker van de lokale toegang (LT) gaat in gesprek met de inwoner en stelt een perspectiefplan op.
2. Een Wmo-voorziening wordt ingezet op basis van een arrangement. Als bij aanvang al een risico wordt gezien op verergering van de ondersteuningsbehoefte die zou kunnen reiken tot een noodzaak tot 24-uurs ondersteuning en toezicht in de nabijheid, dan wordt overwogen om het arrangement in te zetten bij een aanbieder die op termijn BT of BW zou kunnen leveren. Een mogelijke overgang in een later stadium wordt daarmee versoepeld.

Veranderende ondersteuningsbehoefte

3. Inwoner, betrokken hulpverlener of sociaal netwerk denken dat ingezette ondersteuning ontoereikend is en melden zich bij LT (OF inwoner meldt zich bij LT voor verlenging van ondersteuning.)
4. Medewerker LT neemt melding in behandeling. Constateert dat lokale ondersteuningsmogelijkheden onvoldoende mogelijkheden bieden (waarmee 24-uurs ondersteuning en toezicht in de nabijheid vanuit BT/BW noodzakelijk dreigt te worden).
5. Medewerker LT vult bestaande perspectiefplan aan en motiveert daarbij waarom aan een aanvraag BT/BW wordt gedacht.

Afstemming tussen lokale toegang en toegang BT/BW

6. De medewerker van de LT overlegt met de medewerkers van BT/BW en spreekt de casus door.
Dit kan per e-mail of telefonisch. Basis voor het gesprek is het geactualiseerde perspectiefplan. Met de inwoner is overlegd dat het perspectiefplan wordt besproken met de medewerkers van BT/BW.

Aanmelding en onderzoek voor BT/BW

7. Bij een positief advies informeert de medewerker van de LT de inwoner en vraagt aan inwoner een aanvraagformulier BT/BW in te vullen of vult samen met de inwoner in. Het aanvraagformulier wordt gemaïld door de medewerker van de BT/BW aan de medewerker LT.
Met de inwoner wordt besproken met wie hij/zij deze aanvraag wil invullen en wie deze mailt naar beschermdwonen@hoorn.nl.
Zolang de inzet BT/BW niet is vastgesteld ligt de regie bij de medewerker LT. Deze stemt af met de medewerker van BT/BW.
8. De medewerker van BT/BW ontvangt aanvraagformulier BT/BW en het perspectiefplan en registreert de gegevens in een regiezaak in Mens Centraal (er wordt hiervoor een bestaande of nieuwe regiezaak gebruikt)
9. Medewerker BT/BW gaat in gesprek met inwoner over de aanvraag. Samen met inwoner wordt besproken of BT dan wel BW nodig is en welke aanbieder passend aanbod heeft.

Besluit BT/BW

10. Als er BT of BW wordt ingezet dan komt de regie bij de medewerker van BT/BW te liggen.
11. Bij een afwijzing, toewijzing BWBT of de inzet van voorliggende voorziening wordt de medewerker van de lokale toegang altijd geïnformeerd. Het arrangement wordt door LT beëindigd per ingangsdatum indicatie BWBT.

Bijlage: Uitgebreide toelichting Wmo Beschermd Wonen en Beschermd Thuis

Naast de lokale voorzieningen voor Jeugd en Wmo wordt per 2020 ook resultaat gestuurd gewerkt bij de regionale voorzieningen voor Wmo-Beschermd Wonen (BW) en het nieuwe Wmo-Beschermd Thuis (BT). Bijgaand informatie over de voorzieningen, voor wie ze zijn bedoeld, welke plek ze innemen in het zorglandschap en waar we als Westfriesse gemeenten naartoe willen als het gaat om de inwoners die hiervan gebruik maken.

Waar willen we in Westfriesland naartoe?

De gemeenten in Westfriesland borduren in het regionaal beleidskader 'Herstel en Participatie; toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2018 -2023' voort op het VNG rapport 'Van Beschermd Wonen naar een beschermd thuis' van eind 2017. In dit rapport worden gemeenten, hulpverleners, corporaties en buurtbewoners geadviseerd hoe zij hun (psychisch) kwetsbare inwoners samen met elkaar het best kunnen helpen. Daarbij is gelet op de grote inhoudelijke samenhang met de Maatschappelijke Opvang (MO)

Kern van de visie is dat alle gemeenten verantwoordelijk zijn voor deze beleidsterreinen. Mensen moeten zo veel mogelijk thuis de hulp en ondersteuning krijgen die meer en meer institutioneel werden geboden. Alle gemeenten hebben een belangrijke rol in het bieden van voldoende hulp en ondersteuning thuis en in het voorkomen van dakloosheid. Want met een eigen woning, dagbesteding en de juiste begeleiding kunnen mensen die nu in een instelling verblijven vanwege hun (psychische) kwetsbaarheid vaak prima thuis wonen. En alleen thuis kunnen zij – naar vermogen - écht midden in de samenleving meedoen.

Tegelijkertijd zal dit het voor sommige inwoners niet altijd mogelijk zijn. Soms is thuis wonen echt even geen optie. Voor deze groep blijven de huidige verblijfsvoorzieningen voor opvang en beschermd wonen dus ook gewoon bestaan. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van BW en MO is relatief klein. In de huidige situatie maken zo'n 250 inwoners hier op ieder moment gebruik van. We denken dat ongeveer een derde hiervan in de toekomst thuis kan blijven wonen, mits daar voldoende ondersteuning kan worden geboden. Om dat mogelijk te maken is vanaf dit jaar het Wmo-arrangement Beschermd Thuis (BT).

De verschuiving van verblijfsvoorzieningen naar ondersteuning thuis betekent, dat er in de toekomst minder verblijfsvoorzieningen zullen zijn. Tegelijkertijd weten we dat de mensen die daar gebruik van (blijven) maken zeer uiteenlopende specifieke ondersteuningsbehoeftes hebben. Om die ook in de toekomst van passend aanbod te voorzien, is het nodig een breed scala aan verschillende typen plekken te blijven bieden. Bijvoorbeeld prikkelarme individuele plekken, een groepssetting voor bepaalde leeftijdsgroepen, een locatie voor inwoners met zowel LVG als psychische problematiek, plekken waar middelengebruik gedoogd wordt of juist absoluut niet etc. etc.

Beschermd Wonen

Bij BW wordt bescherming en veiligheid geboden in de context (van een accommodatie) van een instelling en waarbij thuis wonen niet meer gaat. Vanuit een breed scala aan woonvormen kan precies worden aangesloten op iemands specifieke ondersteuningsbehoeftes. Gemene deler is dat inwoners die hier gebruik van maken een mate van toezicht en (on)geplande ondersteuning nodig hebben die binnen 5 minuten en 24/7 geboden kan worden. Binnen een arrangement BW kan naast verblijf, toezicht en individuele begeleiding ook dagbesteding, persoonlijke verzorging, verpleging en/of huishoudelijke ondersteuning worden geboden.

Binnen BW is herstelgericht werken het uitgangspunt. De noodzaak tot verblijf, toezicht en ondersteuning in een beschermde woonzetting is in principe van tijdelijke aard is. Vaak gaat het dan om enkele jaren, maar soms duurt herstel van zelfstandigheid langer.

Tot slot is BW in sommige gevallen, en anders dan voor andere Wmo-voorzieningen geldt, ook toegankelijk voor inwoners die (nog) niet in Westfriesland wonen. Of dit het geval is hangt af van de situatie en of die voldoet aan de voorwaarden voor landelijke toegankelijkheid.

Beschermd *Thuis*

Het doel is om inwoners zo veel mogelijk van passende ondersteuning te voorzien in hun eigen thuissituatie in plaats van in een verblijfsinstelling. BT is daarmee een tussenvorm tussen BW en een maatwerkvoorziening van de Wmo. Met BT wordt bij mensen thuis bescherming en veiligheid geboden. Er is een bepaalde mate van toezicht en (on)geplande ondersteuning binnen 30 minuten en 24/7 beschikbaar. BT kan ook worden ingezet ter overbrugging naar een passende en beschikbare BW plek. Binnen een arrangement BT kan naast toezicht en individuele begeleiding ook dagbesteding, persoonlijke verzorging en/of huishoudelijke ondersteuning worden geboden.

Afbakening met andere voorzieningen

De zorg en ondersteuning voor inwoners met een (psychische) kwetsbaarheid wordt georganiseerd vanuit verschillende wettelijke kaders en doorlopende ketens. Het is daarom belangrijke hen tijdig en goed toe te leiden naar de juiste zorg en ondersteuning. Hieronder wordt kort beschreven hoe BW en BT zich verhouden tot de volgende vormen van zorg en ondersteuning aan mensen met een (psychische) kwetsbaarheid:

- Zelfstandig wonen met begeleiding (Wmo)
- Maatschappelijke opvang (Wmo)
- Ambulante behandeling (Zvw)
- GGZ wonen (VG en LG wonen via de Wlz)
- Gezinshuizen (Jeugdhulp)

Zelfstandig wonen met begeleiding (Wmo lokaal)

Voordat inwoner gebruik moeten maken van BW of BT moet zijn vastgesteld dat begeleiding thuis niet voldoende is gebleken en kan pas worden bepaald dat 24/7 toezicht en begeleiding in de nabijheid noodzakelijk is. Andersom zullen inwoners die gebruik maken van BW en BT op enig moment geen 24/7 toezicht en begeleiding in de nabijheid meer nodig hebben. Bij op- en afschalen bestaat een verhoogd risico op terugval. Dit maakt het in beide gevallen van belang dat het betrokken lokale team en de regionale toegang samen een soepele overgang met warme overdracht met elkaar organiseren.

Bij opschaling is het van belang dat het lokale team onderzoek doet middels het maken of aanvullen van een perspectiefplan bij een verandering van ondersteuningsbehoefte. In het kader een aantal situaties met aandachtspunten waarvan wordt verwacht dat lokale teams dit in hun onderzoek meenemen.

AANDACHTSPUNTEN VOOR LOKALE TEAMS OM MEE TE NEMEN IN HUN ONDERZOEK

Huisvestingsvraag is voorliggend

Denk aan iemand zonder zelfstandige woning, een jongvolwassene die bij ouders inwoont of een jongere in een jeugdinstelling die 18 jaar wordt en geen mogelijkheden heeft voor terugkeer naar ouders of een zelfstandige woning. Heeft deze inwoner echt de 24-uurs ongeplande ondersteuning en toezicht in de nabijheid vanuit BT en BW nodig? Stel jezelf de vraag: stel deze inwoner heeft een zelfstandige woning, zou diegene het dan redden met planbare (intensieve) zorg en ondersteuning thuis?

Ambulante begeleiding, dagbesteding is onvoldoende intensief ingezet

Denk aan iemand waarbij ambulante begeleiding en/of dagbesteding wordt ingezet, maar bij het lokale team aanklopt met de wens van BT of BW. Stel jezelf de vraag of er nog een zwaarder arrangement mogelijk is voordat arrangementen BT en BW nodig zijn vanwege de noodzaak om tot 24-uurs ongeplande ondersteuning en toezicht in de nabijheid. Is het hoogste arrangement ingezet en is binnen dit arrangement ook alles door de zorgaanbieder geprobeerd.? Denk aan dagelijkse inzet, verschillende methodes etc.

Ambulante begeleiding, dagbesteding niet gewenst

Denk aan een jongere die bij ouders inwoont, waarbij ouders de jongere aansturen, begeleiden of bepaalde activiteiten overnemen. Beschermd wonen wordt aangevraagd omdat de verwachting is dat de jongere zonder de begeleiding van ouders niet zelfstandig kan wonen, maar waarbij ambulante begeleiding nu bij ouders thuis niet door hen gewenst is: "wij begeleiden onze zoon al"; "Hij hoeft thuis niet te leren koken of schoonmaken, want er wordt voor hem gekookt".

De jongere kan in de thuissituatie bij ouders met behulp van ambulante begeleiding leren wat hij/zij nodig heeft om straks wel zelfstandig te wonen (zo nodig met voortzetting van zorg en ondersteuning aldaar).

Ambulante begeleiding, dagbesteding niet haalbaar

Als een inwoner vijf dagen in de week werkt en weinig thuis is om ambulante begeleiding te ontvangen, wordt wel eens een beroep gedaan op beschermd wonen; "dan kan de begeleiding na werktijd van de inwoner komen". Als ambulante begeleiding en/of dagbesteding praktisch gezien niet haalbaar is of aansluit op de inwoner, is dit nog geen reden voor beschermd wonen. Heeft de inwoner echt de 24-uurs onplanbare ondersteuning in de nabijheid nodig, dan kan ook worden onderzocht of Beschermd Thuis een passende voorziening zou kunnen zijn.

Behandeling is voorliggend

Een inwoner kan niet zelfstandig wonen wegens psychiatrische problematiek waarbij nog geen behandeling is gestart of afgemaakt; behandeling kan ervoor zorgen dat een inwoner minder last heeft van of beter om kan gaan met de symptomen van de psychiatrische ziekte of zo stabiel mogelijk kan blijven. Hierdoor kan het voorkomen dat iemand voldoende stabiel is om zo zelfstandig mogelijk zijn of haar leven vorm te geven, waardoor BW of BT niet altijd nodig hoeft te zijn.

Wlz is voorliggend

Indien er een blijvende behoefte aan permanent toezicht en 24 uren zorg in de nabijheid bestaat, dan is de Wet langdurige zorg vanaf 2021 voorliggend. Voor meer informatie zie:

<https://www.informatielangdurigezorg.nl/>

Soepele overgang 18-/18+

Vanaf 1-1-2020 gelden de afspraken soepele overgang 18-/18+, onderdeel van de inkoopcontacten Wmo en Jeugd. Zie ook:

<https://zorginregiowestfriesland.nl/assets/upload/Model%20soepele%20overgang%2018-18+.pdf>

Als hieruit blijkt dat een (voorliggende) Wmo-voorziening ontoereikend is en er wordt aan BT of BW gedacht, neemt de lokale toegang contact op met de toegang BW en BT. Als daaruit blijkt dat er een reële mogelijkheid bestaat dat BT of BW nodig is, dan stuurt de

toegang BW en BT een aanmeldformulier toe. De toegang BW en BT neemt daarbij het perspectiefplan over en vult aan waar nodig.

Het verblijf en begeleiding binnen BW is gericht op het weer zo zelfstandig mogelijk wonen en vormgeven van het eigen leven. De zorgaanbieder ondersteunt de inwoner bij het realiseren van een passende vervolgplek, zoals het uitstromen naar een zelfstandige woning. Van belang is dat de cliënt tijdig ondersteund wordt in het regelen van randvoorwaarden, zoals eigen kracht, inzet sociaal netwerk, algemene voorzieningen, het aanvragen van een maatwerkvoorziening bij de lokale gemeente en het zoeken van huisvesting. Een aantal zorgaanbieders neemt deel aan de uitstroomregeling bijzonder doelgroepen. Zodra een inwoner voldoet aan de voorwaarden, dan kunnen zij daarvoor door de zorgaanbieder worden aangemeld bij de Brede Centrale Toegang (GGD Hollands Noorden)

Maatschappelijke opvang (Wmo regionaal)

Alleen als vanwege een psychische kwetsbaarheid 24/7 toezicht en begeleiding in de nabijheid noodzakelijk is, is beschermd wonen of beschermd thuis passend. Als die specifieke ondersteuningsbehoefte er vanuit de psychische kwetsbaarheid niet is, en iemand wordt als gevolg van multiproblematiek - zoals (huur)schulden, maatschappelijke overlast, echtscheiding, verslaving, lichtere psychische kwetsbaarheden - (dreigend) dak- of thuisloos, dan is de maatschappelijke opvang voorliggend.

Ambulante GGZ behandeling (Zvw)

Inwoners die gebruik maken van BW of BT krijgen vaak aanvullend ook ambulante GGZ-behandeling. Deze zorg wordt niet bekostigd vanuit de Wmo, maar vindt plaats vanuit de Zvw.

GGZ wonen (Wlz)

Indien er een blijvende behoefte aan permanent toezicht en 24-uurs zorg in de nabijheid bestaat, dan is de Wet langdurige zorg vanaf 2021 voorliggend. Voor meer informatie zie ook informatielangdurigezorg.nl.

Gezinshuizen (Jeugdhulp) (Bron: [Jeugdzorg Nederland › Jongeren mogen tot 21 jaar in gezinshuis blijven](#))

Binnen gezinshuizen zien we nog vaak dat jongeren hun stabiele plek moeten verlaten terwijl ze daar nog niet aan toe zijn. Bij jongeren en gezinshuisouders is er dan ook een grote behoefte om de plek na de 18e verjaardag nog een tijdje te continueren (tot maximaal de 21e verjaardag). In die periode kan de route naar zelfstandigheid worden doorlopen zonder dat de jongeren moet verhuizen. Ervaring leert dat de hiervoor gevraagde maatwerk en flexibiliteit die met de verlengde jeugdhulp mogelijk is, niet altijd wordt ingevuld. Bijvoorbeeld omdat er geen dringende jeugdhulpvraag meer voorliggend is. Deze jongeren belanden daardoor nogal eens op straat. Om dit te voorkomen zijn landelijke afspraken gemaakt waarmee jongeren die in een gezinshuis verblijven, daar mogen blijven wonen tot hun 21e verjaardag. Zo moet het voor jongeren in een gezinshuis vanzelfsprekend worden dat zij ook na hun achttiende nog gebruik kunnen maken van de hulp en ondersteuning van het gezinshuis, zodat ze het huis pas hoeven te verlaten wanneer ze daaraan toe zijn. In relatie tot Beschermd Wonen betekent dit dat jongeren uit een gezinshuis voor wie het perspectief is dat zij voor hun 21e zelfstandig kunnen wonen (gelet op hun ondersteuningsbehoefte) tot die tijd in het gezinshuis kunnen blijven vanuit verlengde jeugdhulp. Als dit perspectief niet voorziet in zelfstandigheid vóór het 21e levensjaar, maar verhuizen naar een BW is ook nog niet wenselijk voor het herstel dan kan op basis van het onderzoek maatwerk worden toegepast.